

ΓΝΩΜΟΔΟΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

I. Επί του ερωτήματος.

Μου ζητήθηκε να γνωμοδοτήσω, εάν αποσπασμένος υπάλληλος Ο.Τ.Α. Α΄ Βαθμού δύναται να εγγραφεί Μέλος στο Σωματείο Εργαζομένων του Δήμου, στον οποίο υπηρετεί με απόσπαση.

II. Επί των εφαρμοστέων διατάξεων.

(α) Σύμφωνα με το άρθρο 12 του Ν.4440/2016 απόσπαση είναι η απομάκρυνση του υπαλλήλου για ορισμένο χρονικό διάστημα από την υπηρεσία στην οποία ανήκει η οργανική θέση, που κατέχει και η ανάθεση σε αυτόν καθηκόντων σε άλλη υπηρεσία. Κατά την διάρκεια της αποσπάσεως, συνεπώς, ο εργαζόμενος παρέχει προσωρινά τις υπηρεσίες του σε άλλη υπηρεσία από αυτήν, στην οποία ανήκει οργανικά.

Το άρθρο 23 του Συντάγματος προβλέπει: «1. Το Κράτος λαμβάνει τα προσηκόντα μέτρα για την διασφάλιση της συνδικαλιστικής ελευθερίας και την ανεμπόδιστη άσκηση των συναφών με αυτήν δικαιωμάτων εναντίον κάθε προσβολής τους, μέσα στα όρια του νόμου».

Το άρθρο 56, παρ.1 του Ν.3584/2007 προβλέπει: «1. Η συνδικαλιστική ελευθερία και η ανεμπόδιστη άσκηση των συναφών με αυτήν δικαιωμάτων διασφαλίζονται στους υπαλλήλους. 2. Οι υπάλληλοι μπορούν ελεύθερα να ιδρύουν συνδικαλιστικές οργανώσεις, να γίνονται μέλη τους και να ασκούν τα συνδικαλιστικά τους δικαιώματα».

Το άρθρο 30, παρ.4 του 1264/1982 προβλέπει: «4. Κάθε υπάλληλος, από το διορισμό του, μπορεί να γίνει μέλος μόνο μιας συνδικαλιστικής οργάνωσης των κατά κλάδους ή ειδικότητες διαρθρωμένων και μιας οργάνωσης του χώρου εργασίας, αφού καταβάλει την ορισμένη από το καταστατικό συνδρομή. Εκτός των άλλων περιπτώσεων που τυχόν ορίζει το καταστατικό της οργάνωσής του, ο υπάλληλος διαγράφεται από μέλος αυτής

από το χρονικό σημείο της λύσης της υπαλληλικής σχέσης, καθώς και αν δεν πήρε μέρος στις δύο τελευταίες Εκλογές για την ανάδειξη της διοίκησης».

(β) Από τις ως άνω διατάξεις προκύπτει, καταρχήν, ότι το σύστημα του Ν.1264/1982 για τις δημοσιοϋπαλληλικές οργανώσεις επικεντρώνεται σε τρία κύρια σημεία: α. στην εφαρμογή ορισμένων διατάξεων που ισχύουν και για τις κοινές συνδικαλιστικές οργανώσεις, β. στον αποκλεισμό ορισμένων ρυθμίσεων του Νόμου αυτού που θεωρούνται ανεφάρμοστες λόγω της φύσης της απασχόλησης και της μονιμότητας των Δημοσίων Υπαλλήλων και γ. στην ειδική ρύθμιση για ορισμένα θέματα που είναι προσαρμοσμένα στο σκοπό της δημοσίας υπηρεσίας, η οποία έχει ως σκοπό την εξυπηρέτηση των αναγκών του κοινωνικού συνόλου.

Βάσει των ανωτέρω διατάξεων, βασική εκ του Νόμου προϋπόθεση για την κτήση ιδιότητας Μέλους συνδικαλιστικής οργάνωσης έμμισθων πολιτικών υπαλλήλων είναι η ενεργός υπαλληλική σχέση του υποψηφίου μέλους με το φορέα του χώρου εργασίας στον οποίο αναφέρεται και δραστηριοποιείται η οικεία συνδικαλιστική οργάνωση. Η έλλειψη της προϋπόθεσης αυτής αντίκειται στην αμιγή συνδικαλιστική ελευθερία που προστατεύουν οι διατάξεις της παρ.1 του άρθρου 23 του Συντάγματος και του άρθρου 53 του Ν.3584/2007.

Οι ανωτέρω διατάξεις, δε, στο μέτρο που διασφαλίζουν την αμιγή συνδικαλιστική δράση των εργαζομένων και υπαλλήλων, έχουν χαρακτήρα δημόσιας τάξεως και δεν επιτρέπεται σε υπαλλήλους, που έχουν αποχωρήσει οριστικά από τον χώρο εργασίας να γίνουν Μέλη της οικείας επιχειρησιακής συνδικαλιστικής οργάνωσης (Σ. Βλαστού, Δίκαιο Σωματείων Συνδικαλιστικών και Εργοδοτικών Οργανώσεων εκδ. 2013 σελ. 162 επ, Αθ. Κρητικού Δίκαιο Σωματείων και Συνδικαλιστικών Οργανώσεων εκδ. 1984 σελ. 130 επ., Εφετείο Αθηνών 2445/1980 ΝοΒ 29 σελ. 109, ΑΠ 1121/1988). Εξάλλου, με την υπ' αριθμ: 153/2016 Απόφαση του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους (Ν.Σ.Κ.) έγινε δεκτό, ότι εργαζόμενος, που μετατάσσεται από μία υπηρεσία σε άλλη δεν δύναται να παραμείνει Μέλος της συνδικαλιστικής οργάνωσης της υπηρεσίας από την οποία μετατάχθηκε ακόμα και εάν το καταστατικό της τελευταίας προβλέπει την διατήρηση της ιδιότητας του Μέλους παρά την αποχώρηση του εργαζόμενου. Τόσο ο χώρος εργασίας όσο και η ιδιότητα του Μέλους ως εργαζόμενου στο συγκεκριμένο χώρο εργασίας στον οποία αναφέρεται η συνδικαλιστική οργάνωση ανάγονται σε καθοριστικά στοιχεία για τη δυνατότητα του εργαζόμενου να συμμετέχει σε συνδικαλιστική οργάνωση.

Εξάλλου, η συμμετοχή του εργαζομένου στην συνδικαλιστική οργάνωση της επιχείρησης στην οποία έχει αποσπαστεί δεν του εξασφαλίζει την ειδική εκείνη προστασία που απαιτούν τα συμφέροντά του, τα οποία, κατά τα ανωτέρω, είναι άρρηκτα συνδεδεμένα με την οργανική του θέση. Και τούτο καθόσον με την απόσπαση δεν μεταβάλλεται η υπηρεσιακή σχέση του υπαλλήλου με την υπηρεσία του στην οποία ανήκει οργανικά, δηλαδή η απόσπαση δεν αποτελεί οργανική μεταβολή. Η διατήρηση, δηλαδή, της εξάρτησης του υπαλλήλου από την υπηρεσία από την οποία αποσπάται οφείλεται στο γεγονός ότι η απόσπαση αποτελεί προσωρινή υπηρεσιακή μεταβολή και δεν μπορεί να παρατείνεται για μεγάλο χρονικό διάστημα, ώστε ο υπάλληλος να μην αποξενώνεται από τα κύρια καθήκοντά του.

Περαιτέρω, το Καταστατικό των συνδικαλιστικών οργανώσεων αποτελεί την έκφραση της εσωτερικής αυτονομίας της συνδικαλιστικής οργάνωσης, που αφορά τα υπαγόμενα στην καταστατική ρύθμιση πρόσωπα. Είναι αυτονόητο, ότι η αυτονομία αυτή δεν σημαίνει ικανότητα θέσεως κανόνων εξ αντικειμένου δικαίου, που ισχύουν για αόριστο κύκλο προσώπων. Συνεπώς, οι ρυθμίσεις του καταστατικού πρέπει να είναι σύμφωνές με νομοθετικές ρυθμίσεις δημόσιας τάξεως και σε περίπτωση αντίθεσης επικρατούν οι διατάξεις δημόσιας τάξεως. Η παρεμβολή του δικαστηρίου στην διαδικασία αναγνώρισης συνδικαλιστικής οργάνωσης και η δικαστική απόφαση, που εγκρίνει το Καταστατικό δεν έχει την δύναμη να προσδώσει κύρος σε διατάξεις του Καταστατικού, που είναι αντίθετες σε δημόσιας τάξεως διατάξεις. Αυτές εξακολουθούν να πάσχουν την ίδια ακυρότητα, που είχαν από την αρχή (Σ.Βλαστού ο.α. σελ 65 επ., Αθ. Κρητικού οα σελ 76 επ και 87 επ, Γεωργιάδη – Σταθόπουλου ΑΚ Γεν. Αρχές άρθρο 80, σελ 143 επ).

III. Επί της απάντησης, που αρμόζει στο ερώτημα.

Κατ' εκτίμηση των ανωτέρω και διαλαμβάνοντας, αφενός την προσωρινή φύση του διοικητικού μέτρου της απόσπασης, αφετέρου την ενεργό υπαλληλική σχέση του υποψηφίου Μέλους με το φορέα του χώρου εργασίας στον οποίο δραστηριοποιείται η οικεία συνδικαλιστική οργάνωση ως προϋπόθεση για την κτήση της ιδιότητας Μέλους σε συνδυασμό με τη δυνατότητα συμμετοχής των έμμισθων πολιτικών υπαλλήλων σε μία συνδικαλιστική οργάνωση του χώρου εργασίας, έχω τη γνώμη ότι δε δύναται

αποσπασμένος υπάλληλος Ο.Τ.Α. Α΄ Βαθμού να εγγραφεί Μέλος στο Σωματείο Εργαζομένων του Δήμου, στον οποίο υπηρετεί με απόσπαση, αλλά παραμένει Μέλος της συνδικαλιστικής οργάνωσης του χώρου εργασίας στον οποίο ανήκει η οργανική του θέση.

Παραμένω στην διάθεση σας για κάθε διευκρίνιση.

Αθήνα, 12 Μαρτίου 2024

Η Γνωμοδοτούσα Δικηγόρος

Μαρία-Μαγδαληνή Τσίπρα

Δικηγόρος-Εργατολόγος Αθηνών